

Dunajski szlak kultury jamowej

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

Informacje o projekcie

Tytuł projektu: Dunajski szlak kultury jamowej

Numer projektu: 2015/17/B/HS3/01327

Kierownik projektu: dr hab. Piotr Włodarczak

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Źródło finansowania projektu: Narodowe Centrum Nauki, 2014-2016

Kontakt:

e-mail: wlodarczak.piotr@gmail.com

telefon (22) 620-28-81 do 86

Wykonawcy:

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Charakterystyka

1. Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Celem przedkładanego projektu jest uzyskanie kompleksowych informacji na temat zachodniej rubieży osadnictwa społeczności stepowych w Europie. Przedmiotem badań mają być kurhany położone na obrzarze Wojwodiny (Serbia), w widłach dolnej Cisy i

Dunaju, datowane na 1. połowę III tysiąclecia p.n.e. Są to zarazem najdalej na zachód zlokalizowane ślady ekspansji ludności wywodzącej się ze stepowych terenów Nadczarnomorza. Dane uzyskane dzięki badaniom obrządku pogrzebowego oraz charakterystyki biologicznej wskazanych grup ludności kultury jamowej mają posłużyć do porównania z informacjami na temat innych społeczności stepowych zamieszkujących dorzecze Dunaju oraz strefę północnopontyjską. Istotnym zadaniem jest zestawienie rytuałów pogrzebowych społeczności kurhanowych z terenów naddunajskich oraz z Europy Środkowej. Ma to podstawowe znaczenie przy próbach odtwarzania genezy zachowań funeralnych widocznych w III tysiącleciu BC na rozległych terenach Europy (m.in. w przypadku kultury ceramiki sznurowej). Ważnym przedmiotem zakładanych studiów ma być określenie charakteru zmian kulturowych, dokonujących się w obrębie migrujących społeczności kultury jamowej. Miarodajne jest również porównanie tych zmian z danymi biologicznymi, pochodzącymi z badań materiałów antropologicznych i archeozoologicznych. Wiodącym zagadnieniem projektu jest zatem problem relacji pomiędzy wędrownymi społeczności kurhanowych a narodzinami nowych wzorców kulturowych w Europie Środkowej. Głównym zadaniem jest zweryfikowanie hipotezy zakładającej możliwość udziału ludności kultury jamowej w powstawaniu nowego układu realacji kulturowych i struktur społecznych w Europie środkowej i południowej w III tysiącleciu BC. Kończącym efektem projektu będzie monografia książkowa w języku angielskim.

2. Zastosowana metoda badawcza/metodyka

Projekt zakłada zarówno opracowanie materiałów archiwalnych, jak i pozyskanie danych za pomocą badań nieinwazyjnych i metody wykopaliskowej. Od strony archeologicznej, jak i antropologicznej omówione zostaną znaleziska kultury jamowej z obszaru Wojwodiny (m.in. kurhany z miejscowości: Jabuka, Perlez i Vojlovica). Próby materiałów kostnych posłużą do wykonania analiz wieku absolutnego, stabilnych izotopów (Sr, O, $^{13}\text{C}/^{15}\text{N}$), a także do próby analizy materiału genetycznego. W celu poszerzenia puli i pozyskania danych odpowiadających obecnym standardom przeprowadzone zostaną badania wykopaliskowe dwóch kurhanów, zlokalizowanych w okolicach Nowego Sadu - w najdalej na zachód wysuniętym skupisku kopców kultury jamowej w Europie. Prace te zostaną poprzedzone wykonaniem pomiarów i trójwymiarowych modeli cementarysk kurhanowych oraz badaniami geofizycznymi, m.in. zmierzającymi do rozpoznania przestrzeni wokół badanych obiektów. Materiały z tych nowych badań zostaną opracowane, przy udziale wymienionych wyżej metod specjalistycznych, a także pod kątem archeozoologicznym, archeobotanicznym i sedimentologicznym.

Wszystkie wyniki badań zostaną przedstawione w artykułach, które złożą się na monografię książkową w języku angielskim - stanowiącą formę końcowego rozliczenia

projektu.

3. Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Spodziewane rezultaty mają ważne znaczenie dla rozwiązania ważnego problemu prehistorycznego: roli ekspansji społeczności stepowych w zmianach kulturowych dokonujących się w Europie w 1. połowie III tysiąclecia p.n.e. Wyniki te są istotne dla omówienia słabo dotychczas rozpoznanej sytuacji lokalnej - na terenie Wojwodiny. Równie ważne jest jednak otrzymanie danych służących do porównań z innymi terenami, a w tym ze strefą północnopontyjską i z Europą Środkową. Uzyskanie wieloaspektowych danych porównawczych (z zakresu archeologii i antropologii; przy zastosowaniu całej listy ważnych metod specjalistycznych) stanowi dużą szansę dla przyszłych opracowań, zarówno regionalnych, jak i ogólnych. Projekt jest również szansą dla przetestowania obecnych możliwości, stworzonych przez konfrontację ustaleń archeologicznych z wynikami wszystkich innych zastosowanych analiz. Ukazanie zalet i ograniczeń wszystkich metod jest w tym przypadku cennym osiągnięciem w próbach określenia kształtu przyszłych prac wykorzystujących dane z prehistorycznych cmentarzysk.

Metryczka

Opublikował w BIP:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	14.05.2020 08:05
Ostatnio zaktualizował:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data ostatniej aktualizacji:	14.05.2020 08:05
Liczba wyświetleń:	13